

Välkommen till Ljungbyåns vandringsled

Kalmar kommun

Vandringsled i kulturbygd

Sedan urminnes tider har våra vattendrag haft stor betydelse. Människor har bosatt sig vid och färdats längs med och på vattnet. Åarna har spelat en viktig roll i såväl förhistorisk som historisk tid för bygdens karaktär.

Fynd som gjorts vid Ljungbyån visar att här har människor bott och färdats redan under stenåldern. Under vikingatiden, en storhetstid för bygden, blomstrade verksamhet och handel.

Fossil åkermark finns invid vandringsledens båda startpunkter.

Vid ledens början nedströms fanns fram till mitten av 1900-talet en omtyckt badplats kallad Torpamsviken eller Torpam.

En annan badplats fanns strax uppströms; Krankelösa damm. Här fanns också en tvättplats med klappbrygga. Tvättplatser fanns på flera ställen i anslutning till bebyggelsen. Här fanns vatten för byk och man kunde skölja i rinnande vatten.

Fiske har i alla tider varit en vanlig aktivitet vid ån. Numera är fisket i ån tillåtet endast efter överenskommelse med markägare

Många storgårdar har vuxit upp vid ån. Från vandringsleden har man utsikt mot gårderna Krankelösa med byggnaderna placerade enligt 1800-talets planideal.

På en holme intill Krankelösa finns lämningar av troligen en gammal borganläggning.

En rik kultur

Ån med sitt vatten utgör en lämplig miljö för en mångfald av växter och djur. Längs vattnet trivs träd och allehanda andra växter. Här finns till exempel al, ek, hassel och björk. På marken blommar vitsippor och liljekonvaljer om våren. I vattnet kan man se både bäck och vita näckrosor.

Växtligheten längs ån ger skugga som reglerar vattentemperaturen. Nedfallna grenar ger skydd och är omtyckta vistelseplatser för många vardser. Nedfallna löv ger näring åt larver och insekter och utgör därmed grunden för näringskedjan i och intill vattnet.

Ån med sina insekter är ett omtyckt matställe för fåglar, såsom svalor, sångare och ärlor. Vid ån finns också änder, drillsnäppor, strömstare och den ovanliga kungsfiskaren.

Flera olika fiskar finns i ån, bland annat havsvandrande öring, ål, vimma, nejonöga och braxen. Även uttern har påträffats i Ljungbyån.

Ljungbyån

Ljungbyån har sitt källområde vid gränsen mellan Kalmar och Kronobergs län och mynnar i Hossmoviken i Kalmarsund. Den rinner genom skogsmarker, tätorter, betesängar och odlingslandskap.

Ljungbyåns vattenråd har bildats i syfte att främja en god vattenhushållning, god vattenkvalitet och långsiktig biologisk mångfald genom aktivt deltagande och samarbete bland alla berörda aktörer/intressen. Vattenrådet arbetar med informationsspridning, utbildning och genomförandet av åtgärder för ett bättre vatten. Följ vattenrådets verksamhet på: www.vattensamling.se

1 Ledens västra start. Ledens längd mellan punkt 2 och 7 är ca 2,5 km och är lättframkomlig.

The western start of the path. Distance between point 2 and 7 is about 2,5 km. Good practicability. Die Länge des Pfades zwischen 2 und 7 ist zirka 2,5 km. Der westliche Anfang des Pfades. Gute Begehrbarkeit.

2 Krankelösaholm, ett omtyckt strömvområde med vacker natur och lämningar av en gammal borg, Krankelösaholm, a beautiful area of nature with remains from ancient times. Krankelösaholm, schöne Natur und eine Burg-ruine.

3 Krankelösa, gårdsanläggning enligt 1800-talets ideal. The farm Krankelösa, built in 1870. Der Hof Krankelösa mit Gebäuden aus dem Jahre 1870.

4 Den gamla kyrkvägen och rullstensåsen. The ancient path to the church and the esker. Der alte Pfad zur Kirche und ein Esker.

5 Paradiset, en fin utflyktsplats. A beautiful place called the Paradise. Ein schöner Platz, der Paradies genannt wird.

6 Östra starten på vandringsleden. The eastern start of the trail. Der östliche Anfang des Wanderpfades.

7 Anslutningssträcka till ledens start. Connecting trail to the walking trail. Verbindungspfad zum Wanderpfad.

LJUDVANDRING VATTNETS VÄSEN - LJUNGBYÅN

STRÄCKA: 1 KM | ÅLDER: 4 ÅR +

En märkligt ljud hörs från Ljungbyåns mörka vatten. Var kommer ljudet ifrån och vad betyder det? Följ med på vandring längs ån, på jakt efter ljudets källa...

I ljudvandringen Vattnets Väsen tar faunen Jord med Dig på upptäcktsfärd till Ljungbyån, med hjälp av appen Tidsmaskinen. Du behöver bara ladda hem appen till en smartphone och ge dig av. Välkommen ut på äventyr!

KOM IGÅNG

- Ladda ned Tidsmaskinen via AppStore/Google Play eller skanna QR-koden som finns här under texten.
- Starta Tidsmaskinen. Välj "Tillåt" när appen frågar om den får se din position.
- Tryck på "Hämta runda".
- Skriv in namnet: Ljungbyån i sökfältet och tryck "Hämta runda". För nedladdning behöver du internetuppkoppling men sedan kan appen användas utan internet.
- Starta rundan. På skärmen visas en pil. Följ pilen. Se till att vibrationsläget på mobilen är igång - då din mobil vibrerar vet du att du är på väg åt rätt håll.
- Berättelsen startar automatiskt när du är på rätt plats. Låt äventyret börja!

TIDSMASKINEN - IPHONE

TIDSMASKINEN - ANDROID

UPPDATERING

Appen Tidsmaskinen fungerar bäst till Iphone. En uppdaterad version till Android beräknas vara klar under 2018.

VANDRA MER

Ännu en ljudvandring väntar på Senö i Kalmar, vid Östersjöns strand. Välkommen dit!

Welcome to the Ljungbyån Walking Trail

Take a walk through time

Since ancient times, the river Ljungbyån has been of great importance to the people living and travelling in this part of Sweden.

People have lived along the river since the stone age. The Viking age (8-11th century) was a golden age for this region and many remains that have been found originate from this age. People used to bathe and do the laundry in the river. They also fished in the river, which is nowadays only allowed in agreement with the landowner.

In the last hundreds of years, several large farms emerged along the river. Krankelösa is one of them.

What nature has to offer

The trees shadows regulate the water temperature. Fallen trees and branches create refuges for many living creatures. Fallen leaves become an important part of the streams food chain.

Many insects thrive in and around the stream. These insects provide food for birds such as swallows, singers and wagtails. The river is also home for ducks, snipes, the dipper and the rare kingfisher.

Various fish species live in the river, such as sea trout, eel, lamprey and bream. Also, the otter can be spotted in the river.

Also worth a visit:

Follow the river downstream, you will enter nature reserve Prästängan. At the north end of the trail, Krankelösaholm has a variation of broadleaf trees and beautiful spring flowers.

Ljungbyån

Ljungbyån has its source in the forests about 60 km further inland and discharges its water into Kalmar Sound and the Baltic Sea near the village of Hossmo.

On its way to the sea, the river flows through a landscape of woodlands, build up communities, meadows and arable lands.

The local water council, Ljungbyåns vattenråd, is a platform where stakeholders meet and discuss actions to improve the rivers ecological function. The council wants to inform and educate and act as a catalyst for measures for a good water quality and high biodiversity.

Kalmar kommun

